

FORENINGEN RETTEN TIL EN VERDIG DØD **ÅRSBERETNING FOR PERIODEN 1.1.2021 - 31.12.2021**

Styret:

Olav Weyergang-Nielsen	Styreleder
Ole Peder Kjeldstadli	Styremedlem
Ragnhild Bugge	Styremedlem
Anna Kirah	Styremedlem
Anne Drag (til 1/9)	Styremedlem
Harald Broder Knudtzon (fra 1/9)	Styremedlem
Harald Broder Knudtzon (til 1/9)	Varamedlem
Liv Kristine Halvorsen	Varamedlem
Nicholas Wilkinson	Varamedlem

Valgkomité:

Baard Thalberg
Tove Steinbo
Jørgen Hammer Skogan

Revisor:

Bård Standal

Organisasjonssekretær:

Sekretariatsarbeidet har i hele perioden blitt ivaretatt av Orgservice AS.

STYRETS ARBEID

2021 har, som 2020, vært et annerledes år. Styret planla for at årsmøtet skulle kunne gjennomføres i april slik vedtektene forutsetter, men det viste seg raskt at dette ikke kunne la seg gjøre. Det ble også vurdert å avholde et digitalt årsmøte, men av ulike årsaker ble det vedtatt å se på en mulig utsettelse slik som i 2020. Etter hvert så det ut til å kunne bli noe lettelse i restriksjonene for større møter, og det åpnet for at vi kunne gjennomføre et fysisk årsmøte 31. august på Litteraturhuset i Oslo.

Styret har hatt 8 styremøter, og til tross for en digital møteform på de fleste møtene, har styret hatt god aktivitet, samarbeidet godt, og behandlet en rekke saker. Til tross for stor usikkerhet helt til det siste, ble det mulig å avholde Verdighetskonferansen 16. oktober. Konferansen var godt besøkt, og salen ble fylt med så mange deltagere som smittevernsbestemmelsene tillot.

P.g.a. det forsinkede årsmøte har de av styrets medlemmer som skulle tre ut av styret måttet fungere i 4 måneder lenger enn normalt. Vi takker dem for innsatsen og tålmodighet.

Godtgjørelse styreleder: kr. 45.000,-

Kontor & Administrasjon:

Foreningen har vært etablert i kontorlokalene til Orgservice AS. I juni flyttet kontoret fra Thomles gate 4 til mer egnede lokaler i Wergelandsveien 1. Orgservice har åtte faste ansatte, og leverer tjenester til en rekke ulike frivillige foreninger. De ansatte på kontoret bistår RVD med en rekke oppgaver, først og fremst sekretærfunksjon for styret, men også posthåndtering, sentralbord, medlemsregister, økonomi og regnskapsrapporter, oppdatering av nettside, sosiale media og rådgivning. Åpningstid på kontoret, med sentralbord og kontortid er mandag-fredag kl. 09.00-15.00.

Carita Teien fungerer som fast organisasjonsrådgiver for RVD.

Medlemsmassen:

Foreningen har over år hatt en jevn medlemsmasse uten stor tilstrømning av nye medlemmer. Det reelle tilfanget av medlemmer kompenseres knapt for de medlemmer som melder seg ut eller dør i løpet av året. Det tallet er ikke ubetydelig, med tanke på en svært voksen medlemsmasse.

Foreningen avvirket i 2013 muligheten for livstidsmedlemskap. Det ble i 2018 gjort en større innsats for å overtale livstidsmedlemmene til å konvertere til årsmedlemmer. Innsatsen resulterte i ca. 100 flere årsmedlemmer.

I januar 2018 ble det gjort en større «vask» av medlemslistene. Denne vasken ført til en betydelig nedgang i medlemstall, men det var i stor grad livstidsmedlemstallet som ble redusert.

Pr. 31.12.2016 hadde foreningen 3272 medlemmer.

Pr. 31.12.2017 hadde foreningen 3319 medlemmer.

Pr. 31.12.2018 hadde foreningen 2685 medlemmer derav 1372 årsmedlemmer.

Pr. 31.12.2019 hadde foreningen 2540 medlemmer derav 1383 årsmedlemmer.

Pr. 31.12.2020 hadde foreningen 2475 medlemmer derav 1388 årsmedlemmer.

Pr. 31.12.2021 hadde foreningen 2399 medlemmer derav 1343 årsmedlemmer.

Økonomi:

Foreningens økonomi har i flere år vært sårbar. Den baserer seg i stor grad på kontingentinntekter og gaver fra medlemmene. Det søkes i tillegg om noen få prosjektmidler til konkrete aktiviteter som f.eks. Verdighetskonferansen. I 2019 fikk foreningen en større testamentarisk gave som har bedret de økonomiske utsiktene for noen år fremover.

Foreningen gikk ut av 2021 med et underskudd på kr 52 202,-.

Styret arbeider aktivt for å holde utgiftene nede.

Styret vil fortsette å ha fokus på arbeid med økning av inntekter, effektivisering og kostnadsreduksjoner. Vi har fortsatt bare e-postadresse til snaut halvparten av medlemmene, noe som medfører at det i stor grad fortsatt må benyttes ordinær post med de ekstra portokostnader det medfører.

Lokalforening Øst-Norge ble etablert i 2014, og ble registrert i Frivillighetsregisteret for å få egne inntekter gjennom Norsk Tippings Grasrot-ordning. Lokalforeningen kan gjennom sine inntekter samarbeide med hovedforeningen om enkelte arrangementer.

Det aller viktigste tiltaket for fornyet økonomisk vekst er å øke antall medlemmer betydelig, oppfordre livstidsmedlemmer til å konvertere til årsmedlemskap, samt oppfordre alle medlemmer til å verve nye medlemmer.

Utadrettet virksomhet:

1. Foreningens Facebook-side har svært høy aktivitet, og hadde ved utgangen av 2021 opp mot 11 360 følgere eller «likes». Mange leser og liker det som publiseres her, og takket være stor aktivitet, særlig fra styremedlem Ole Peder Kjeldstadli, legges det ut nye artikler og bilder i høyt tempo. Flertallet av innleggene skaper høyt engasjement med kommentarer og likes.

2. Foreningens nettside www.livstestament.org ble etablert i 2006, og er godt besøkt. Det er en direkte link mellom foreningens Facebook-side og nettsiden, noe som gir den hyppigere besøk. Foreningen arbeider kontinuerlig for å sikre at informasjonen på nettsiden er utfyllende og oppdatert.

Det ble gjort en ekstra innsats i 2019 for å sikre at nettsiden er synlig i Google søk, og nå ser man resultatene av denne innsatsen. Når man googler «aktiv dødshjelp i Norge» kommer foreningens nettsider opp på første siden.

I løpet av høsten ble nettsiden oppgradert ble en forbedret struktur og oppdatert innhold. I tillegg ble url'en endret til www.aktivdodshjelp.no.

En Facebook-gruppe som heter «Ja til aktiv dødshjelp» har hatt stor aktivitet det siste året. Gruppen ble i sin tid opprettet av Stefan Mitchell, som ikke lenger er aktiv. Gruppen har fortsatt som en fristilt gruppe uten formelle bindinger til foreningen. Flere av våre medlemmer og følgere er aktive der, og styret har noen ganger drøftet innlegg som bryter

med foreningens linje. Styret ser det likevel som positivt at denne måten å diskutere legalisering av aktiv dødshjelp i Norge, engasjerer så mange og vil fortsatt fremme sine synspunkter ved å delta i den løpende debatten. Høsten 2021 endret gruppen navn til «Ja til selvbestemt aktiv dødshjelp».

3. Styrets leder Olav Weyergang-Nielsen og styremedlemmer Ole Peder Kjeldstadli, Ragnhild Bugge, Anne Drag og Anna Kirah ble sittende til foreningen kunne gjennomføre et fysisk årsmøte 31. august. Anne Drag gikk ut av styret og Harald Broder Knudtzon ble valgt inn som styremedlem. Liv Kristine Halvorsen fortsatte som varamedlem og som nytt varamedlem ble valgt Nicholas Wilkinson. På grunn av koronaepidemien har det vært vesentlig færre foredrag- og diskusjonsarenaer, men vi fikk delta på Protestfestivalen i Kristiansand i september, og styreleder deltok i en debatt mot Morten Dahle Stærk fra Menneskeverd, hos psykologistudentene i Trondheim.

4. Foreningen har fortsatt sitt abonnement hos Retriever. Retriever er et selskap som overvåker mesteparten av norske medier både på papir og nett. Dette gjør oss i stand til å følge med på hva som skrives om oss og det vi arbeider med, og gjør det mulig å svare og delta i dødshjelpdebatten. De saker som foreningen arbeider med er blitt omtalt og debattert i svært mange medier gjennom året og det er henvist til foreningens navn i flere hundre avisartikler eller innslag på nettsider. Den informasjonen som foreningen mottar via Retriever er tilgjengelig for de medlemmer som ønsker det. Medlemmer som ønsker en slik tjeneste kan ta kontakt med sekretariatet, så vil de bli ført inn på listen.

5. Foreningen har vært godt synlig de siste årene, og selv om det er langt frem til gjennombrudd for foreningens arbeid, så skjer det ting rundt oss som gir grunn til optimisme. På verdensbasis har 1 ny stat i USA fått sin dødshjelpslov, og det er sterk debatt i flere nye stater. Det er nå 11 stater, inkludert Washington DC, i USA, som har åpnet for assistert livsavslutning. Erfaringene fra de stater som praktiserer dette er gode, og det er nå ca. 70 millioner amerikanere som dekkes av slike lover. Også i Australia har to nye delstater fått sitt lovverk på plass, og nå har de fire mest folkerike statene fått sine lover, og det ser ut til å være utvikling på gang i de resterende statene. I slutten av 2019 vedtok parlamentet i New Zealand en lov som legaliserer dødshjelp. Loven ble lagt ut til folkeavstemning i september 2020 og ble vedtatt med stort flertall. Loven er nå implementert og virksom.

I februar vedtok tysk høyesterett at lovforbudet fra 2015 om at dødshjelp ikke kan utføres av «profesjonelle» er i strid med forfatningen. Selv om det fortsatt er en del motstand blant tyske leger, er bl.a. Dignitas i ferd med å innlede samarbeid med en del leger for å få til et seriøst tilbud til tyske borgere. Dette arbeidet er blitt en del trenert fordi det fortsatt legges hindringer i veien for å gi tilgang til riktige medisiner. Høsten 2020 sa også den østerrikske forfatningsdomstolen at landets forbud mot å hjelpe noen til å avslutte livet, er i strid med landets forfatning, og sist høst vedtok parlamentet en lov som åpner for assistert livsavslutning. I Portugal vedtok Parlamentet både i 2020 og 2021 lov om eutanasi, men i begge tilfellene har landets president avslått å signere loven. I Spania ble det i 2020

fremmet en lov om dødshjelp. Loven ble vedtatt og er blitt tatt i bruk i hele landet gjennom 2021. For øvrig går debatten høyt i Storbritannia, med positivt lovvedtak på kanaløya Jersey, og med reelle lovforslag i det skotske parlamentet og i Westminster.

De fleste legeföreninger rundt om i verden har gått sterkt imot dødshjelp, men legeföreningene i de land med dødshjelplover har stort sett endret standpunkt og medvirker til god implementering og praktisering. Også den internasjonale legeföreningen har moderert sitt standpunkt og stiller seg nå nøytral i saken. Etter tysk høyesteretts opphevelse av forbudet fra 2015 vedtok den tyske legeföreningen å forlate sitt standpunkt om absolutt nei til dødshjelp, og sist høst vedtok den britiske legeförening å stille seg nøytral. Vedtaket ble i stor grad begrunnet ut fra at dette er et politisk og ikke legeetisk spørsmål. Helt mot slutten av året var det gledelig å se at en tilsvarende debatt blir tatt opp her hjemme, bl.a. i Tidsskrift for Den Norske Legeförening.

6. Politisk har 2021 vært preget av stortingsvalg og korona, men noen små lyspunkter er i sikte som nevnt ovenfor. Fortsatt er FrP er det eneste partiet som støtter selvbestemt livsavslutning i prinsippprogrammet. Samtidig viser avstemninger på landsmøtene både i Venstre og SV at flertallet mot aktiv dødshjelp stadig svekkes. I flere av ungdomspartiene er det en klart større vilje til å gå inn i debatten når både FrPU, Unge Venstre og Unge Høyre sier ja til lovendring og Grønn Ungdom har sagt ja til utredning. Når det gjelder Senterungdommen, SU og AUF er det fortsatt usikkerhet om standpunktene.

Spesielle saker/hendelser:

1. Korona

2021 har først og fremst vært preget av korona og epidemi. Av rent praktiske årsaker har dette ført til lavere aktivitet på mange områder, men i en liten åpningsperiode i september-oktober fikk vi gjennomført fysisk vår to viktigste møter, årsmøte og Verdighetskonferansen.

2. Mediafokus

Det var flere hendelser som bidro til mye mediadekning. Blant disse kan nevnes Cecilie Flatval og Nina Helene Hillestad som sto fram med sine sykdomshistorier, og deres sterke stemmer for selv å kunne få velge til slutt. Også flere pårørende har stått frem med sine sterke historier om hvordan det er å miste sine nærmeste, uten at de gis noen form for selvbestemmelse over livets slutt når dette er deres tydelige ønske.

Også i 2021 har flere norske familier fulgt en av sine nærmeste til en av klinikkene i Sveits. Hvor mange det er snakk om vites ikke for øyeblikket, men henvendelsene til foreningen, for å få informasjon om Sveits, har vært mange.

3. Verdighetskonferansen 2021

Det lyktes å gjennomføre Verdighetskonferansen på Litteraturhuset 16. oktober. Det var ingen plassbegrensninger på gjeldende tidspunkt, men oppmøte var noe lavere enn tidligere år. Dette skyldtes nok i stor grad usikkerhet som hang igjen på grunn av pandemien. På grunn av dette ble konferansen også streamet på Youtube, og er sett over 990 ganger. I tillegg til de rundt 70 deltakerne i salen anser vi dette som et godt resultat.

Blant foredragsholderne var stortingsrepresentant Anna Molberg fra Høyre, og hennes foredrag viser at det også er god bevegelse blant konservative krefter. Tidligere styreleder i Humanetisk Forbund, Tom Hedalen, orienterte om HEFs arbeid for å få politikerne med på en utredning av saken. Et sterkt bidra kom fra parkinsonsyke Nina Helene Hillestad, som fortalte om det å leve med en uhelbredelig sykdom, ønsket om å leve, men også ønsket om selv å kunne bestemme når nok er nok. Professor Sören Kock, fra Juridisk fakultet i Bergen hadde et spennende perspektiv på norsk rett på dødshjelpsområdet sett i relasjon til rettsutviklingen i Europa. Konferansen ble avsluttet med et svært informativt foredrag av stifter av vår danske søsterorganisasjon, Flemming Schollaart. Han har mange års erfaring med å følge pasienter fra hele Norden til Sveits, og som opprinnelig nederlander er han nok en av dem som kjenner situasjonen, regelverk og praksis i store deler av Europa aller best. Christian Sandsdalenprisen ble utdelt til Steinar Wangen. Han fikk prisen for at han, til tross for å lide av en rekke sykdommer og er uføretrygdet, i lang tid har vært usedvanlig aktiv i media til støtte for retten til selvbestemt aktiv dødshjelp.

4. Nordisk samarbeid

Sist høst ble det gjennomført et Nordisk møte i Stockholm, der styret var representert ved styremedlem Anna Kirah. Møtet samlet flere internasjonale foredragsholdere som ga en god oversikt over situasjonen i verden. Det nordiske samarbeidet har ellers stort sett foregått digitalt og det ble i sommer bl.a. enighet om et felles nordisk opprop til landenes medier og politikere. Hos oss ble oppropet distribuert til alle de større mediene og alle partiene på Stortinget.

På møtet ble det også gitt en god redegjørelse for saken om den svenske legen Staffan Berglund, som hjalp en ALS syk pasient å avslutte livet sist sommer. Staffan Berglund risikerer tiltale, straff og tap av legelisensen. I skrivende stund er det klart at han ikke vil bli tiltalt, men hvordan det går med lisensen vites ikke.

5. Ditt valg - nyhetsbulletin

På høsten 2021 ga foreningen ut tredje utgave av medlemsbladet Ditt valg. Bladet ble distribuert pr e-post til de medlemmene som har registrert denne, og på papir til de uten. I bladet var det blant annet et intervju med Kari Vigeland, som har vært en frontfigur for legalisering av aktiv dødshjelp og bidro til å sette saken på dagsordenen allerede på 90-tallet.

Oslo 28. mars 2022

Olav Weyergang-Nielsen (s)

Olav Weyergang-Nielsen
Olav Weyergang-Nielsen (29. Mar. 2022 11:23 GMT+2)

Anna Kirah(s)

Harald Broder Knudzon (s)

Harald Broder Knudzon
Harald Broder Knudzon (31. Mar. 2022 14:01 GMT+2)

Ole Peder Kjeldstadli (s)

Ole Peder Kjeldstadli
Ole Peder Kjeldstadli (31. Mar. 2022 08:41 GMT+2)

Ragnhild Bugge (s)

Ragnhild Bugge
Ragnhild Bugge (31. Mar. 2022 10:38 GMT+2)

Nicholas Wilkinson (v)

N. Wilkinson
N. Wilkinson (28. Mar. 2022 12:55 GMT+2)

Årsberetning RVD 2021

Endelig revisjonsrapport

2022-04-05

Opprettet:	2022-03-28
Av:	Silje Falla Tørmoen (silje.falla.tormoen@orgservice.no)
Status:	Signert
Transaksjons-ID:	CBJCHBCAABAAJUvUMK3EDm19NYad4Fx9kxnPYTaV5Qh1

"Årsberetning RVD 2021"-historikk

- Dokument opprettet av Silje Falla Tørmoen (silje.falla.tormoen@orgservice.no)
2022-03-28 - 10:22:30 GMT- IP-adresse: 217.118.62.12
- Dokument sendt via e-post til Olav Weyergang-Nielsen (olav@livstestament.org) for signering
2022-03-28 - 10:24:47 GMT
- Dokument sendt via e-post til Ole Peder Kjeldstadli (ol-p-kj@online.no) for signering
2022-03-28 - 10:24:48 GMT
- Dokument sendt via e-post til Anna Kirah (anna@annakirah.com) for signering
2022-03-28 - 10:24:48 GMT
- Dokument sendt via e-post til Harald Broder Knudtzon (harald.knudtzon@gmail.com) for signering
2022-03-28 - 10:24:48 GMT
- Dokument sendt via e-post til Ragnhild Bugge (r-bugge@online.no) for signering
2022-03-28 - 10:24:48 GMT
- Dokument sendt via e-post til N. Wilkinson (nicholas.p.b.wilkinson@gmail.com) for signering
2022-03-28 - 10:24:48 GMT
- E-postmelding vist av N. Wilkinson (nicholas.p.b.wilkinson@gmail.com)
2022-03-28 - 10:24:54 GMT- IP-adresse: 66.102.9.185
- E-postmelding vist av Harald Broder Knudtzon (harald.knudtzon@gmail.com)
2022-03-28 - 10:32:43 GMT- IP-adresse: 66.102.9.185
- Dokument e-signert av N. Wilkinson (nicholas.p.b.wilkinson@gmail.com)
Signaturdato: 2022-03-28 - 10:55:20 GMT - Tidskilde: server- IP-adresse: 213.239.109.211
- E-postmelding vist av Ole Peder Kjeldstadli (ol-p-kj@online.no)
2022-03-28 - 11:57:29 GMT- IP-adresse: 104.28.105.25

- E-postmelding vist av Anna Kirah (anna@annakirah.com)
2022-03-28 - 12:48:50 GMT- IP-adresse: 172.225.194.235
- E-postmelding vist av Ragnhild Bugge (r-bugge@online.no)
2022-03-28 - 16:06:35 GMT- IP-adresse: 84.212.88.110
- E-postmelding vist av Olav Weyergang-Nielsen (olav@livstestament.org)
2022-03-29 - 09:19:42 GMT- IP-adresse: 84.215.87.232
- Dokument e-signert av Olav Weyergang-Nielsen (olav@livstestament.org)
Signaturdato: 2022-03-29 - 09:23:07 GMT - Tidskilde: server- IP-adresse: 84.215.87.232
- E-postmelding vist av Ole Peder Kjeldstadli (ol-p-kj@online.no)
2022-03-31 - 06:16:04 GMT- IP-adresse: 104.28.105.24
- Dokument e-signert av Ole Peder Kjeldstadli (ol-p-kj@online.no)
Signaturdato: 2022-03-31 - 06:44:14 GMT - Tidskilde: server- IP-adresse: 85.167.223.104
- E-postmelding vist av Ragnhild Bugge (r-bugge@online.no)
2022-03-31 - 06:53:51 GMT- IP-adresse: 84.212.88.110
- Dokument e-signert av Ragnhild Bugge (r-bugge@online.no)
Signaturdato: 2022-03-31 - 08:38:36 GMT - Tidskilde: server- IP-adresse: 84.212.88.110
- E-postmelding vist av Harald Broder Knudtzon (harald.knudtzon@gmail.com)
2022-03-31 - 08:42:19 GMT- IP-adresse: 66.102.9.185
- Dokument e-signert av Harald Broder Knudtzon (harald.knudtzon@gmail.com)
Signaturdato: 2022-03-31 - 12:01:57 GMT - Tidskilde: server- IP-adresse: 46.9.203.151
- E-postmelding vist av Anna Kirah (anna@annakirah.com)
2022-03-31 - 20:05:27 GMT- IP-adresse: 104.28.34.171
- E-postmelding vist av Anna Kirah (anna@annakirah.com)
2022-04-01 - 16:34:35 GMT- IP-adresse: 104.28.42.86
- E-postmelding vist av Anna Kirah (anna@annakirah.com)
2022-04-04 - 21:04:43 GMT- IP-adresse: 104.28.31.33
- E-postmelding vist av Anna Kirah (anna@annakirah.com)
2022-04-05 - 06:50:36 GMT- IP-adresse: 66.102.9.185
- Dokument e-signert av Anna Kirah (anna@annakirah.com)
Signaturdato: 2022-04-05 - 06:50:46 GMT - Tidskilde: server- IP-adresse: 77.88.112.226
- Avtale fullført.
2022-04-05 - 06:50:46 GMT